

פניני הפרשה

העלון מוקדש:
להצלחת: שמואל בן דליה, מיכל בת אורית.
ליוזוג הגון: חוּדִיה בת דליה.
לעילוי נשמת: משה בן מונס.
להקדשות - 0556780066

עלון מספר 1336
תשפ"ד

פרשת: **מקץ**
הפטרה: ויקץ שלמה (מלכים א' א)
יעוצת השבת: 17:12
ר"ת: 17:45

הכרזת תענית

"וַיֹּאמֶר פֶּרְעָה אֶל יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתָךְ... אֵין נִבּוֹן וַחֲכָם כִּמּוֹךְ (מא'-ל"ט)

לפני כחמש מאות שנה מלך בתוניסיה מולאי ממון, שהיה ספקן ורפה בדתו. פעם אחת חלה בקדחת צוננת ורופאיו נמלאו מלמצוא לו תרופה. שלחו לקרוא לרופא יהודי ושמו רבי יעקב טיב, שמונה ימים עסק ברפואת המלך והחלימו.

העניק לו מתנות כיד המלך ומינה אותו כרופאו האישי, היה רבי יעקב טיב חכם בכל חוכמה ומדע וצדיק תמים, שאלו המלך שאלות שונות וענה תשובות נכוחות עד שהכניס בלב המלך הכרה בכוראו ורצה לעובדו, היה המלך לאוהב יהודים ולמעריך דת ישראל, ויש אומרים שהתגייר בסתר.

פעם אחת ביקר בחצרו מלך אלג'יר שהיה קרובו מצד אמו. קיבלו המלך בכבוד גדול ויצאו לשוח בגינת הביתן, הסבו שניהם מתחת לדליות גפן, והביאו לפניהם קערת זהב מלאה בענבים, דיבר מלך אלג'יר והבחין שהמלך התוניסאי אינו מקשיב לדבריו. וכל מעיניו בענבים שלפניו...

נפגע ונעלב. התעשת המלך התוניסאי כמי שנעור משנתו. שאלו מלך אלג'יר: "במה חשבת?"

ענה: "במעשה הבורא ונפלאותיו".

שאלו: " באילו נפלאות?" אמר "הענבים- פרי משובח כל כך, והגפן- עץ רך ונבוב הוא, לא יצלח לכל מלאכה. לא לרהיטים, לא לבניה. הלא דבר הוא!"

צחק מלך אלג'יר: "אם באת להרהר בדברים כאלו, יכלה הזמן והם לא יכלו. כלום נעשית לפילוסוף המשחית הזמן בהרהורים עקרים?" התקומם המלך המארח: "מה מותר האדם מן הבהמה אם לא במחשבתו ובהתבוננותו?" "ענה המלך האורח אמנם כן. אך כמה דברים אמורים בשאלות המביאות לפתרונות ולמסקנות אך חקירות אלו שאלות בלא תשובות הן מטרידות הם את המוח לבלתי הועיל".

אמר המארח: ומי זה אמר שאין לכך תשובה, הבה נקרא לרופאי, יעקב טיב.

שאל האורח רופא למה? ענה: "להשמיענו תשובה". **רגז האורח**: "האם בקרב היהודים תמצא חכמה?" ענה: "והיכן תמצא אם לא אצלם, הן כל אמות העולם שאבו מחכמתם!"

בינתיים בא הרופא והשתחוה אפים ארצה.

שאלו המלך את שאלתו: **מדוע עץ הגפן רך ונבוב בעוד פריו כה עסיסי ומתוק?** אמר: "שאלה זו עתיקת יומין היא זו, וכבר נאמר בה כמה תשובות. שתיים - מחכמי הטבע, וחכמי ישראל הוסיפו עליהן שתי תשובות". שמח המלך ואמר: "השמיענו ונחכים".

פתח ואמר: "חכמי הטבע אמרו כי הא בהא תליא. הואיל ופרי הגפן כה עסיסי ומשבח, מושך הוא את כל לשד עצו והופכו לרפה וספוגי. עוד אמרו, כי בהיות פריו משקה כולו חייב העץ להיות ספוגי כדי להעביר דרכו את לחות האדמה, לשאוב ולספוג ולתתה בפרות. אלו הם הטעמים של חכמי האומות".

שאל המלך: "וחכמי אומתך - מה אמרו?"

אמר הרופא: "ראשית אמרו פרי הגפן משובח ומהולל ומפיקים ממנו יין המשמח את הבריות, ומתנסך על גבי המזבח. מצוות רבות נעשות ביין: קדוש והבדלה בשבת וחג, מצות ארבעת כוסות לבילי הסדר, ברכת אירוסין ונישואין, פדיון הבן, וברכת המזון, לפיכך רצה הבורא שלא יתבוזה העץ בעבודת אלילים, שלא יצלח לעשות ממנו פסל ומסכה, ולא לבנות ממנו בית עבודה זרה. וחוקר קדמון חקר את כל העבודות הזרות שבעולם ומצא שלא היה גוי שעבד לגפן מפני חולשתה ורפיסותה".

"ומה הטעם הנוסף?" שאל המלך בסקרנות.

"הטעם הנוסף הא כי עם ישראל נמשל לגפן כמו שאמר דוד המלך ע"ה "גפן ממצרים תסיע". וכשם עצה רך ורופס ופריה מתוק ועסיסי כך ישראל חלושים ותשי כוח ותורתם ומצוותיהם יפים ונאים.

ואם ירשה לי מלכי אומר: מה הגפן פריה הוא היין שאם ישתה אדם ממנו במידה ישמח ויצהל, ואם יעבור את הגבול תתבלע דעתו ויקיא כל מה שבלע, אף ישראל כן הלוקח מהם מיסים וארנונה במידה יצליח וישמח. אך המכביד עליהם יתבלע ויקיאם, כפי שקרה לפרעה ולעמו ולכל צוררי ישראל מאז ועד היום.

"ציהלו פני מלך תוניס" "ופני מלך אלג'יר חפז" (אבותינו ספרו לנו נחלת אבות)

הלכה למעשה

האם יש מצות שמחה בשבת

מובא בפסקי תשובות - על מצות השמחה נצטוונו ביום טוב ולא בשבת, ומה שנצטוונו על אכילת בשר ויין בשבת אינו מפני השמחה שבאכילתם, אלא מפני חשיבותם. ומכל מקום אסור להצטער בשבת

החלפת בגדים לכבוד שבת

כתב בילקוט יוסף - צריך האדם להחליף בגדיו בבגדים נאים, שלא יהיה מלבושו של שבת כמלבושו של חול. ויש לעשות כן בערב שבת, כדי לקבל השבת בבגדים נאים, ולא כאותם המחליפים בגדיהם רק בבוקר יום השבת.

נעלים מיוחדות לשבת בחזון עובדיה כתב - אין צריך ליחד נעלים לשבת, ורק ראוי למשחן ולצחצחן יפה לכבוד שבת. והמתחסד ליחד נעלים מיוחדות לשבת תבוא עליו ברכה.

ניקוי ושטיפת הבית לכבוד שבת

כתב בחזון עובדיה - מצוה לכבד ולנקות את הבית בערב שבת, ולהדיח ולשטוף את הרצפה לכבוד שבת.

הלכות אלו מלוקטות מתוך הספר הבהיר "השבת הלכה למעשה". לרכישה פנו למכון: 0556780066

”מרד חנוכה” בגטו וורשה

החשמנואים, במסירות נפשם, זכו לגלות שנקודת אור התורה הפנימית- אין לה ביטול לעולם, ועתידה לעמד בפני חשכת ליל ההסתר בכל דור ודור. לשם לימוד זה, נתגלה נס השמן, ונקבע זכרו לדורות. אין אנו מוצאים בתורה ובחז”ל זיכרונות היסטוריים גרידא, אלא כל עניינם למודים עיקריים לעבודת ה', והעניין בקביעת מעשה לדורות הוא שיזכור האדם את הנס ויתעורר ללמוד מזה.

אך אם נתבונן, נבחין בזה עניו עמוק יותר. הנה כל גזרות של הסתר פנים סבתן בחסרונות רוחניים במדרגת הדור, כמו שנשנה בני”ך כמה פעמים: ”ויעשו הרע בעיני ה' וימסרם בידי פלשתים”, וכדומה. ועל ידי תשובתם תקנו את החיסרון ונצלו מאויביהם. וכן היה כך בחנוכה, שבאה עליהם גזרת שמד משום שנתחברו ליוונים והרבה מישראל נתינו. וכשמסרו נפשם בגזרת השמד ונפרדו מהפושעים ומנעו השלטת המתיוונים ותרבותם על ישראל זכו להשועה גדולה ולנסים ולנפלאות.

מקובל לומר שהמרד היהודי בגטו וורשה פרץ בחודש ניסן.

וזה נכון, אבל למרד הגדול, קדם מרד קטן, פרטי, שהתחיל בחורף, לאחר חנוכה, בשל מעשה שהיה ונשכח בצוק העתים בסערות הזמן.

ר' סנדר גיבור הסיפור- התגורר עם רעייתו בחדר קטן, בקומה השלישית של בית ברחוב לישנה שבגטו וורשה, עוני ודוחק היו מנת חלקו חלקם, רעב שרר בביתם אך השנים חיו תמיד באמונה, ולמרות כל הקשיים עשה ר' סנדר כל מאמץ לקיים מצוות, גם בחיי הגטו מרובי הסכנות.

חיבה מיוחדת היתה לו להדלקת נרות, לפני פרוץ המלחמה היה מאוד מהדר במצות הדלקת נרות הן בשבת, והן במועד, אבל בגטו, במלחמה, מאין ישיג נרות? ואף אם יצליח להשיג נר או שנים, נותר בעניו הפחד! הפחד והאימה להעלות אור בתחום הגטו...

אשתו של ר' סנדר, שידעה עד כמה נוגע הדבר ללב, השתדלה למצוא מעין ”תחליפים” שונים ומשונים. היתה מבריקה היטב את פמוטי הכסף עד אשר נצצו וזהרו כאור הנרות.

קרבו ובאו ימי החנוכה, ר' סנדר גמר בליבו כי הפעם יעשה ככול יכולתו לקים את הדלקת נרות חנוכה כהלכתה ויהי מה! במשך כל החודש אסף באופנים שונים מעט שמן ונרות, וכשהגיע זמן ההדלקה, ברח בהתרגשות רבה את הברכות, והחל לזמר- ”מעוז צור ישועתי...” כשכולו אפוף שמחת מצווה שכח ר' סנדר לגמרי את הגטו, ואת הרשעים הסובבים אותו שכח לגמרי.

וכך ארע האסון...

הלילה ירד, אפלה השתררה ברחבי הגטו היהודי, משמרות השוטרים שנעו בלילה ללא הרף, הכירו ממרחקים באור הקלוש הנוצץ מחלון אחד הבתים, שבתוככי הגטו.

הגסטפו הודעק למקום- ”היהודים מאותתים למטוסי אויב!”... המכונה הגרמנית השטנית התעוררה בשצף קצף. אופני הגסטפו נעו ברעש והמהולה לרחובות הגטו, השריקות, הצפירות והרעש הלכו אימים על דרי הגטו, הכול הרגישו כי משהו נורא ואיום הולך להתרחש, ברעש וצווחות פתחו את ביתו של ר' סנדר שישב ליד הנרות וזימר לעצמו ”מעוז צור” כלל לא הרגיש את הקורה סביבו, הרשעים השתוללו מזעם והפכו את הבית ואת הנרות השליכו לרצפה, ופקדו שיבוא עמהם, לא ארע-נס. גורלו-היה כאחד החשמנואים, וכמו סופו של אנטיוכוס כך גם גורלם. ר' סנדר אחד משהה מיליון. ”וניקיתי דמם, לא ניקתי” ואור הנרות ממשיך להאיר...

סגולה לרפואה
א. הכרוב החי או המבושל מזכך את הקול, את צרידות הקול שנוצרה עקב צעקות ודיבור בקול רם.
ב. מי שצרו בקולו טוב שיאכל מצה.
ג. ילד קטן שהתחיל לגמגם חזק, זה שנגרם לו מחמת שרוצה לדבר מהר, ולא צריך לשים לב לזה ולא להעיר לו בשום פנים ואופן, כי אם מעירים לו בעניין הגמגום, זה יחזק את גמגומו, אלא יש לענות לו ולדבר אליו לאט, ואז ילמד מהגדולים לדבר לאט ויפסיק לגמגם.
ד. מי שסובל מגמגום יאכל לשון של תרנגול או לשון של דג.
ה. ילד שלא מתחיל ללכת לפני גיל שנתיים, אין לדאוג, כי הרבה ילדים מתחילים ללכת רק בגיל שנתיים.
ו. מי שיש לו פצעים בפה ובחניכיים, רפואתו להחזיק בפה כפית דבש {בלי הכפית}, למצוץ זמן מה ואח”כ לבלוע.

מה רבו מעשיך ה'

כי לתנין אין שיני טחינה, אלא שבאמצעותן הוא מנתח את קורבנו לנתחים גדולים ובולעם ללא לעיסה כלל. כאשר שיניהם נופלות, צומחות לתנינים שינים חדשות, ובדרך זו יכול להחליף 3,000 שינים במהלך חייו! בעונת ההטלה, בונה נקבת התנין קן ולשם מטילה עד 50 ביצים. כשיוצא זחל התנין גודלו כעשרים ס”מ והוא גדל בקצב מהיר. במשך שנה הוא גדל פי שנים. ישנם זכרים שאורכם מגיע ליותר מ-4.5

התנינים נחשבים לזוחלים הגדולים בעולם. בעוד שלרוב הזוחלים מוח קטן מאד, לתנינים מוח גדול יותר, המקנה להם חשיבות רבה יחסית לכל הזוחלים. בממלכת התנינים כלולים עשרים ושתיים מינים, באופן כללי, התנינים הם יצורים בעלי דם קר. אין הגוף שלהם מוכשר ליצר חום פנימי עצמי, וממילא אין הם יכולים לסבול קור רב מדי או חום רב מדי. לכל התנינים שישים שיניים לפחות, חדות וחזקות, בהן הוא תופס את טרפו. הללו משמשות לו לשיני נגיסה

חיזוק השבועי

מה הבדל בין סתירה ללטיפה? ”מהירות”
וזהו הסוד לחיים מאושרים.
אם אתם רוצים שדבריכם יתקבלו וישמעו דברו בנחת...
(דברי חכמים בנחת נשמעים)

נקודה למחשבה

הגאון ר' אלחנן וסרמן זצ”ל היה לומד 18 שעות ביממה ולא היה מבטל אפילו רגע בחייו. אבל בכל זאת היה מקציב שלוש דקות ביום לעבור על כותרות העיתון כדי להתעדכן מהנעשה בעולם! והיכן היה מעיין בעיתון? על העמוד שהיה לומד בבית המדרש!!! שאלהו למה לעיני הכל? ענה: כדי להראות שאם מותר, מותר לעיני הכל. ואם אסור, אסור אפילו בחדרי חדרים.

מילתא דבדיחותא

ילד אומר לאמא שלו:
”אני לא רוצה לחזור לבית הספר, זורקים עלי פצצות מים, מכנים אותי בשמות וכל המורים נגדי”.
האמא אומרת: ”ובכל זאת אתה חייב ללכת לבית ספר”!
”למה?” שואל הילד.
אמו עונה לו: ”כי אתה המנהל”.

להוצאת ספר תורני

ניתן להקדיש לעילוי נשמת, רפואה והצלחה

דרושים תורמים

לפרטים: 055-6780066

The collage features several documents:

- Top Left:** A letter from Yitzchak Yoel, The Rabbinic Lecturer of Israel, regarding the book project.
- Top Center:** A certificate of donation from the Yeshiva of Rabbi Chaim Vital, Jerusalem, dated 25.12.2014.
- Top Right:** A receipt from Beit Leim, a religious organization, dated 25.12.2014.
- Middle Left:** A document with Hebrew text, possibly a letter or agreement, dated 25.12.2014.
- Middle Center:** A document with Hebrew text, dated 25.12.2014.
- Middle Right:** A document with Hebrew text, dated 25.12.2014.
- Bottom Left:** A document with Hebrew text, dated 25.12.2014.
- Bottom Right:** A document with Hebrew text, dated 25.12.2014.